

OSMO TIILILÄ OPETTAA III

Väinö Hotti

(nettikuva)

OSMO TIILILÄ
3.3.1904 – 16.12.1972

Timo Junkkaala: OSMO TIILILÄ – PROTESTANTTI
Perus Sanoma Oy
Karisto Oy Hämeenlinna
s.828.

(nettikuva)

Väliotsikot ja teh.VHn

Suhde muihin uskontoihin

”Uskonnonhistoriallinen koulukunta lähti siitä, että kristinuskon ja muiden uskontojen välillä **saattoi olla vain suhteellisia eroja**. Hallesbyn mukaan liberaalin teologian perusvirhe oli siinä, että sen mukaan **luonnollinen ihminen kykeni tutkimaan kristinuskoa**” (emt. s.387).

Uuden elämän etiikka

”Johtava ajatus Hallesbyn etiikassa oli Tiililän mukaan se, että **kristillinen etiikka on ajateltavissa ainoastaan uudistuneen persoonallisuuden etiikkana sanan ja uskon pohjalta**” (388).

Evankeliset

”Evangelisen liikkeen erehdyksenä Tiililä piti **opetusta koko maailman autuudesta** eli yleisestä vanhurskauttamisesta. Teologisesti kyseessä oli sovituksen ja vanhurskauttamisen samastaminen. Tiililän mukaan **yhteys muiden kanssa oli mahdollista vasta kun evankeliset tekevät erehdyksestään parannuksen**” (391).

Eronneiden vihkiminen

”Äänestystulos taisi yllättää itse kirkolliskokouksenkin. Äänin 104-7 kirkolliskokous hyväksyi valiokunnan ehdotuksen, jonka mukaan ilman erityisen painavia syitä eronneita ei enää vihittäisi. Tulosta voidaan pitää erityisesti voittona Tiililälle ja Simojoelle, joiden puheenvuorot vaikuttivat sekä valiokunnan kantaan että sitten koko kirkolliskokoukseen” (401).

"Raamattu ei anna tukea käsitykselle, että eronnut olisi vapaa solmimaan uuden avioliiton" (414).

”Tiililän mukaan kirkko ei voi pitää normaalikäytäntönä sitä, että **se siunaa huorintekemisen**” (521).

”Tilanne oli Tiililän mukaan **kestämätön**, kun kirkon lainsäädäntö tekee viran hoidon mahdottomaksi sellaiselle, joka *"Herran tulen sytyttämänä valmistuu pyhään sanan palvelijan virkaan"* (523).

Kristinoppi

”Kirkolliskokouksen lähetekeskustelussa piispa Eino Sormunen sanoi, että hän on kirjoittanut kristinopin kolmeen kertaan neljän vuoden aikana ja tämä uusin versio on pedagogisin ja psykologisin, mutta samalla **teologisesti heikoin**” (402).

”Tiililä oli merkittäväällä tavalla vaikuttanut kristinopin sisältöön ja siihen, että useat lähetekeskustelussa mainitut puutteet tulivat korjatuiksi” (402).

Piispat paimenina

”Tiililän mukaan on kauhistuttavaa, ettei piispalla ole ollut vuosien varrella yhtään arvostelevaa sanaa niistä, jotka Tiililän mielestä opettivat väärin, mutta nyt hän pani koko arvovaltansa liikkeelle, kun "yritetään kirkko-äitiä puolustaa raamatunvastaisuudelta ja koko tältä suunnalta, jolle uskon teologia on porttojen työtä” (465).

”nyt tuomiokapituli oli postittanut virallista pappeinkokousta varten papeille harhappisen kirjan ja tullut näin itsekin Tiililän mukaan väärien oppien levittäjäksi” (461).

”Tiililä... kysyi, *ovatko kirkon johtajat ja paimenet mykkiä, kun Raamatun vastainen opetus saa rauhassa puhaltaa "kuoleman henkäystä yli maan"* (488).

”ettei kirkon johto ollut viimeksi kuluneen kymmenen vuoden aikana kertaakaan asettunut tukemaan niitä, jotka olivat "nousseet puolustamaan kristillistä uskoa Sireniusta ja Niinivaaraa ym. vastaan. Kirkon johdon lisäksi Tiililä arvosteli jälleen kirkollista lehdistöä, Kotimaata ja Kirkko ja kaupunkia” (601).

Apologia

”Tiililän mukaan uskonnonopettajan tuli olla apologeetti, kristinuskon puolustaja...Tiililä kysyi, missä ovat ne uskonnonopettajat, *”jotka eivät lepää, ennenkuin ovat todella löytäneet vakaumuksen joka kestää”*. **Apologia oli siis yhä lähellä Tiililän sydäntä**” (446-447).

”Tiililä oli huolissaan siitä, että **papit eivät olleet valmistautuneet puolustamaan kristinuskoa**” (448).

”Apologia oli Tiililän mielestä valitettavan heikkoa ja kristityt saivat oman taitamattomuutensa tähden ”arvonimen tyhmä”. (448).

”Yhtenä vastauksena saarnan kriisiin Tiililä alkoi itse 1950-luvun loppupuolella **keskittyä entistä enemmän julistukseen ja saarnaamiseen**” (547).

Pasuunaan selvä ääni

”Aika, jota elämme, on ylenmäärin vakava. Tulevat ukkospilvet kerääntyvät taivaalle. Ihmiset aavistelevat suurten onnettomuuksien tuloa. Jumalan seurakunta näkee antikristillisten voimien keskittyvän ja kysyy, onko Herran tuleminen lähellä. Tällaisessa tilanteessa on kirkon työntekijöillä mitä suurin vastuu, sillä **pasuunan tulee antaa selvä ääni**” (449).

Niinivaara

”Erkki Niinivaaran kirja Maallinen ja hengellinen synnytti suuren kohun syksyllä 1952. Kirja oli ns. synodaalikirja eli kirjoitettu virallista pappeinkokousta varten. Ulkoasultaan kirja vaikutti suhteellisen vaatimattomalta; se oli satasivuinen ja sivukooltaan pieni” (455).

”Mikä siis oli Niinivaaran kirjan sanoma? **Kirjan perusajatus oli, että raja maallisten ja hengellisten asioiden väliltä tuli purkaa.** Tuosta rajasta oli Niinivaaran mukaan johtunut se, että kirkko jäi omaksi saarekkeekseen saavuttamatta yhteyttä ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuuriin” (456).

”Niinivaara väitti, että Lutherin ajatus, jonka mukaan elämän tarkoitus sisältyy lähimmäisen palvelemiseen, oli kadonnut. *”Kun lähimmäinen on keskuksena, on Kristus keskuksena”*, julisti Niinivaara” (457).

”Niinivaara näyttää liittäneen ehtoollisen tavalliseen syömiseen ja juomiseen” (458).

”Tiililän mielestä Niinivaaran kirjasta iloitsivat ne, joiden mielestä kirkon olisi kokonaan jätettävä *”höpinät sielun pelastuksesta”* ja keskityttävä vain sellaiseen sosiaalisuuteen, mitä tämä maailma ymmärtää” (464).

”Niinivaaran kirja oli synodaalikirjoituksena lyönyt kaikkien aikojen ennätyksen herättämänsä keskustelun laajuudessa, vilkkaudessa ja kiihkeydessä. Yleisradio järjesti asiasta keskustelun ja presidentti Paasikiven kerrottiin pyytäneen Tampereen kokouksen pöytäkirjan nähdäkseen” (468).

Pyhitys

”Yhteenvedona pyhityksestä Tiililä totesi, että Uusi testamentti puhuu enemmän ja rohkeammin pyhityksestä kuin luterilaisuudessa yleensä tapahtuu. Paavali ei Tiililän mukaan esitä uskovan elämää *”lohdutetuksi syntikurjuudeksi”* **vaan voitokkaaksi Kristuksessa olemiseksi”** (808-509).

Sakramentit

”Luterilaisen opin mukaan sakramentit eivät Tiililän mukaan vaikuta maagisesti vaan **edellyttävät uskoa”** (509).

Kirkkotaistelu

(nettikuva)

LEIF ANDERSEN

”Mielestäni kirkkotaistelu on Raamatun perusteella ainoa mahdollinen tapa jäädä uskottomaan kirkkoon. Taistelu ainoalla Raamatun tuntemalla aseella: sanan julistuksella...Kun jäämme uskottomaan kirkkoon, niin me olemme osaltamme vastuussa sen uskottomuudesta, jos vaikenemme!”

(Leif Andersen, Perusta, 4/92).

”Me ehkä luulimme, että oli jotain hienoa tulla Teologiksi. Niin on varmasti ollutkin - toisenlaisena aikana ja toisenlaisessa kirkossa. Mutta tässä ja nyt on teologina olemisen häpeä ja häpeällistä. Samoin kuin oli vanhassa Israelissa, jossa sitä, jota kutsuttiin ”profeetaksi”, pidettiin siten vääränä profeettana, niin että Aamoksen

täytyi sanoa: *"En minä olen profeetta enkä profeetan oppilas, vaan minä olen paimen ja metsäviikunapuiden viljelijä"* (Aam.7:14), *niin mielestäni merkitsee nykyään tulla kutsutuksi "teologiksi" melkein samaa kuin olla palkkapaimen ilman vastuuta, susi ja ryöväri"* (Leif Andersen, Perusta, 4/92).

"Kaikesta huolimatta tahdon mieluummin olla riidassa ystävien ja piispojen kuin Uuden testamentin kanssa" (Leif Andersen, Perusta, 4/92).

"Mutta etsin epätoivoisesti piispojen "kärsimistä opin tähden", jotain sellaista, mitä lupailaan piispaksivihkimiskaavassa: "Jos niin käy, että sinä saat kärsiä Jumalan sanan tähden, kun maailma halveksii tervettä oppia, niin on sinun lohdutuksenasi, että sinä toimitat Jumalan työtä, et omaasi" (Leif Andersen, Perusta, 4/92).

Yksinäisyys

"Kuoleva tuskin tahtoo olla yksin. Ihminen ei voi ihmistä kuolemasta pelastaa, mutta on merkillistä, että hän voi silti läsnäolollaan helpottaa toisen viimeisiä hetkiä. Jeesus itse kaipasi Getsemanessa tukea ihmisiltä" (583).

"Tiililän läheisimmän työtoverin Yrjö J.E. Alasen jääminen sairauslomalle 1958 merkitsi Tiililälle entistä suurempaa yksinäisyyttä. Keitä Tiililän lähipiiriin jäi entisten ystävien kadotessa? Seppo A. Teinosen vastaus oli, **ettei ketään. Teinonen sanoi, että Tiililä oli täysin yksinäinen ja oli ollut sitä jo ennen Alasen sairastumistakin"** (563).

*"Vähän myöhemmin Tiililä kiitteli Kareksen kirjoituksesta Kotimaassa ja totesi: *"Olemme kait varsin yksinäisiä korppeja tällä vauhdikkaalla liberalismien ajalla"* ja kertoi keväällä 1958 tuntevansa itsensä vuosi vuodelta yhä yksinäisemmäksi. Hän sanoi kokeneensa jo parinkymmenen vuoden ajan monenlaista hyljeksemistä. *"Olen kuin itikka kylmällä hangella"*, kirjoitti Tiililä ja viittasi Alasen sairastumisen aiheuttamaan yksinäisyyteen"* (564).

"Tiililä koki, että hän oli joutunut suhteellisen yksin soutamaan vastavirtaan, eikä enää jaksanut jatkaa. Hän kertoi, että häneen kohdistunut arvostelu oli koskenut kipästi, ja kysyi, onko kirkon epäkohdista suurin se, että epäkohdista muistutetaan. Ratkaisevaksi viimeiseksi ärsykkeeksi erokirjeen kirjoittamiseen Tiililä mainitsi Uudessa Suomessa toukokuussa julkaistun kirjoituksen *Mitä kirkossa nyt tapahtuu.* Tiililän mukaan tuo helsinkiläisten nuorten pappien kirjoitus "osoitti kuin salamanvalossa, että **paikkani ei todellakaan enää ollut papiston piirissä"** (595).